

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1. Vtrum in Christo sit tantum vna operatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

tamen practicè, seu in ordine ad electionem voluntatis, non poterat: quia tunc necessarium erat omnia considerare, quæ prudens electio postulabat.

13
Voluntas
inefficax
non fuit
semper cõ-
formis di-
uina in vo-
lito mate-
riali.

Dico Tertio, Voluntas Christi interdum habuit motus simplices & inefficaces, qui non erant conformes diuinæ voluntati in re volitâ; tamen secundum se semper erant conformes, vel etiam secundum rationem volendi.

Vbi aduerte, In Christi voluntate fuisse interdum motus inefficaces, qui explicantur per *Vellem, nollem*, qui nihil aliud sunt, quàm simplex complacentia aut displicentia: habuitque voluntas hoscet motus non solum vt Natura, id est, vt fertur in naturæ commodum, vel fugit eius incommoda; sed etiam vt Ratio tum superior, tum inferior: Vt, cum volebat latere, & non poterat; cum volebat omnes conuerti, & neminem perire.

Prob. de
motu na-
turali.

Prior Pars de motu naturali, quem habuit voluntas vt natura: Probatur Matthæi 26. v. 39. *Non sicut ego volo, sed sicut tu.* Hic motu naturali refugit mortem; cum tamen diuina voluntas vellet ipsum suscipere mortem, cui se hic subiicit. Dices; quomodo hic motus erat consentaneus rationi, cum discreparet à voluntate diuinâ? Respondet; Etiam si discreparet in obiecto materiali, tamen ipse motus secundum se erat conformis rationi, ac proinde voluntati diuinæ: quia ratio excitabat & imperabat hunc motum secundum Dei voluntatem; idque partim ad demonstrandam veritatem naturæ humanæ, & passionis acerbissimam; partim ad excitandam in se maiorem tristitiam. Adde; Probabile esse etiam in beatis tales motus voluntatis naturales esse posse; vt, ad Resurrectionem corporum: quod insinuat Apoc. 6. quamquam etiam ij in illis sint liberi quoad exercitium.

Tales mo-
tus sunt
etiam in
Beatis.

Prob. de
motu Ra-
tionali.

Quod autem non solum motus voluntatis naturalis, sed etiam rationalis, poterat dissentire à voluntate diuinâ in voluto materiali, siue esset in ratione superiore siue inferiore: Probatur; Quia id docet D. Tho. in 3. dist. 17. q. 1. art. 2. quæstion. 3. & Gabriel eadem distinctione. Et Scotus dist. 15. Et patet Marci 7. & Matth. 9. vbi Chri-

stus volebat latere, & non poterat: quæ voluntas non erat ex inclinatione ad commodum aliquod naturæ, sed ex aliquâ honestâ ratione: vnde pertinebat ad voluntatem, vt Ratio est. Similiter volebat omnes saluari, neminem perire; quod tamen Deus absolute non volebat. Ratio est; Quia in his actibus exercendis poterat esse aliqua honesta causa pertinens ad rationem superiorem, vt honor Dei, & salus proximi: Vnde illi motus erant ex inclinatione Rationis superioris, & non Naturæ. Nec mirum hoc videri debet, quia etiam in beatis, & in ipso Deo, suo modo tales velleitates & nolleitates esse possunt.

Sunt etia
tales vel-
leitates in
Beatis.

Ex quibus patet altera Pars; scilicet, hos motus conformes fuisse diuinæ voluntati, siue secundum se, siue in obiecto formali.

ARTICVLVS VI.

Vtrum in Christo fuerit contrarietas Voluntatum?

Respondetur; In Christo absolute non fuit Appetituum contrarietas. Est fide terendum: vt patet ex Epistolâ Agathonis in VI. Synodo act. 4. & act. 17. vbi absolute definitur, quod voluntas humana non reluctabatur diuinæ. Idem definitur in Concilio Lateranensi sub Martino I. can. 15.

14
Voluntas
humana
Christi
nunquam
reluctante
fuit diui-
na.

Patet ex dictis; Quia voluntas humana Christi absolute, erat conformis diuinæ in voluto materiali, & formali: inefficax autem erat conformis eidem diuinæ voluntati, vel in voluto formali, vel saltem tamquam operatio suæ regulæ; nam Deus volebat Christum pati tales motus: ergo etiam erat conformis voluntati humanæ absolute & efficaci: ergo nulla erat contrarietas, *Volo enim & nolo* sunt contraria; sed hæc in Christo circa idem simul non fuerunt; sed tantum *Volo & nollem*; quæ nihil repugnant. Denique omnes Christi voluntates erant secundum virtutem; vt patet ex supra dictis: ergo nulla inter eas erat contrarietas.

QVÆSTIO XIX.

De Operatione Christi & Merito.

In Quatuor Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum in Christo sit tantum vna Operatio?

1
R
Espondetur; In Christo sunt duæ operationes; altera diuinitatis, altera humanitatis. Est de fide definita in VI. Synodo, act. 2. 4. 8. 13. 17. contra Cyrum, & Theodorum, & alios Monothelitas, qui asserabant tantum vnicam voluntatē & operationem

Monothelitas.

esse in Christo. Item in Concilio Lateranensi sub Martino I. cap. 10. & sequentibus.

Nota; Hæreticos qui ponebant tantum vnicam voluntatē in Christo, posuisse etiam tantum vnicam operationem, scilicet ex parte vnius principij operantis; vt sicut omnes nostræ actiones sunt humanæ voluntatis, vt pote ab ea elicite vel imperatæ; ita omnes actiones Christi, essent actiones diuinæ voluntatis tantum ab eâ elicite vel imperatæ; quæ diuina voluntas id faceret in Christo, quod voluntas humana facit in nobis. Hæc videtur illorum hæreticorum sententia; sed refutatio

refutatio patet ex dictis præced. quæstione vbi ostensum est in Christo esse duas voluntates, & utramque habuisse suas operationes.

Dices, Omnis operatio Christi erat actio voluntatis increatæ; nam erat volita ab illâ, & habebat ab illâ esse voluntarium & liberum.

Respondeo, Propriè loquendo falsum est omnem Christi actionem, fuisse actionem voluntatis increatæ; aut habuisse esse voluntarium & liberum ab illâ: nam actiones Christi quæ fiebant per humanitatem, tamquam principium quo, non erant proximè voluntariæ à voluntate increatâ (alioqui non fuissent liberæ respectu voluntatis humanæ, vnde nec meritoria) sed ex ordine ad voluntatem humanam, à qua habebant quod essent humanæ, voluntariæ, liberæ. A voluntate autem diuinâ erant, non vt actus ab illâ elicitus, vel immediatè imperatus, sed vt effectus à causâ vniuersali: Eliciebantur autem vel à voluntate humanâ, vel ab alijs potentijs per humanam voluntatem ad operandum applicatis. Neque in contrarium est Argumentum alicuius momenti.

ARTICVLVS II.

Virum in Christo sint plures Operationes Humana?

Respondeo; In Christo est vna dumtaxat Operatio humana; scilicet ex parte principij. Ratio est; Quia illa operatio dicitur humana, quæ à ratione & voluntate procedit: Atqui omnis Christi operatio procedebat quodam modo à iudicio rationis & voluntate: ergo omnis operatio erat humana.

Notandum est, Dubium non esse quin in intellectu & voluntate Christi fuerint variæ operationes, numero, & specie differentes; & pariter in alijs quoque potentijs. Sed D. Thomas tantum vult dicere omnes Christi operationes fuisse vnâ genere, non metaphysico, sed morali: quia omnis eius operatio quodammodo pendebat ab vnico principio, nempe à ratione & voluntate: & ratione huius vnus principij, dicitur vna. Hoc autem singulare fuit in Christo, eò quod voluntas humana Christi, habuerit perfectum imperium super omnes animi motus, & etiam super functiones corporales, ita vt eas posset sustinere saltem diuinâ virtute; & ita omnes quodammodo erant liberæ & humanæ, supraque conditionem actionum naturalium. In nobis autem non omnes actiones sunt liberæ aut humanæ: vt primi motus, & actus potentia vegetatiuæ, motus cordis, pulsus arteriarum; & similia.

De visione & amore beatifico quæri potest. Sed dicendum est, non fuisse actiones liberæ, nec potuisse sustineri; fuisse tamen quodam sensu humanas: quia ex pleno iudicio rationis, & perfecta potestate voluntatis.

ARTICVLVS III. & IV.

Vtrum Actio humana Christi potuerit sibi & alijs esse Meritoria?

Respondeo affirmatiuè. Notandum est; Cum hac quæstione agatur de Actionibus Christi humanis, commodissimè hic tractari de Merito Christi & Satisfactione, quæ sunt conditiones quædam morales operum. Nam ipsam substantiam, & realem perfectionem operum Christi, supra satis explicauimus. Superest igitur, vt nunc de perfectione morali, & earum fructu dicamus, qui potissimum consistit in Merito & Satisfactione. Et quamuis sit aliqua diuersitas inter Meritum & Satisfactionem (Meritum enim dicit ordinem ad præmium, Satisfactio autem ad iniuriæ compensationem) tamen in proposito, vtriusque eadem est consideratio; quia eadem ferè conditiones requirunt, & in singulis Christi operibus coniuncta sunt.

Dicemus autem Primò; De quibusdam conditionibus ipsius merentis. Secundò, De quibusdam conditionibus ipsius meriti. Tertio, Quid, & quibus meruerit.

D VBI V M I.

Verum in Christo fuerint omnes conditiones necessarie ad meritum?

Respondeo, Fuisse omnes hæc conditiones necessarias ad Meritum in Christo; vnde verè potuit mereri, & re ipsa meruit. Est fide tenenda.

Probatur Primò, Quia id expressè colligitur ad Philip. 2. vers. 8. Humiliavit semetipsum, factus obediens vsque ad mortem, &c. Propter quod & Deus exaltauit illum, &c. Illud, Propter, designat meritum. Et Isaia 53. vers. 10. Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longeuum. Et Psal. 44. vers. 8. Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem: Propterea vnxit te Deus tuus oleo lætitiæ.

Probatur Secundò, Enumeratis conditionibus ad meritum necessarijs; quæ sunt triplices. Aliæ enim sunt necessariae ex parte operis, Aliæ ex parte operantis. Aliæ ex parte eius cui fit opus, id est, Dei.

Ex parte operis, requiritur vt sit opus liberum, honestum, & proportionatum præmio, vel debito pro quo satisfit. Quæ omnia reperuntur in operibus Christi: erant enim libera, vt ostensum quæst. 18. artic. 4. erant honesta, erant supernaturalia, ac proinde præmio commensa: denique laboriosa & penalia.

Ex parte operantis, requiritur Primò, vt operans sit Deo gratus & amicus. Secundò, Vt sit viator; id est, tendat ad beatitudinem. Quæ conditio, etsi non sit necessaria ad meritum secundum potentiam absolutam, (posset enim Deus statuere vt beati suis bonis operibus mererentur) est tamen necessaria secundum legem ordinatam; statuit enim Deus vt meritum solum duret vsque ad terminum vitæ; vt patet ex multis Scripturis. Quod etiam est valde consentaneu nature meriti: nam meritum est veluti quædam via ad præmiu; ac proinde non aptè conuenit in eum, qui iam est in termino. Hæc conditio etiam fuit in Christo: erat enim Deo gratissimus; & secundum corpus passibile erat verè viator tendens ad patriam; & quodammodo etiam secundum Animam, quatenus tendebat ad exclusionem omnis tristitiæ & incommodi ipsius Animæ. Quæ conditio indicatur,

K k

Operatio humana, Quid.

Fuit hæc solum vna in Christo, non metaphysice, sed moraliter.

Cur potius omnes Christi actiones sint humanae & liberæ, quam nostræ.

Visto & A. mor beatificus quomodo sint operationes humane.

Tres conditiones ad meritum requisita.

Prima, ex parte Operantis.

Secunda, ex parte Operantis.